

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

**ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ**

Πρωτ. \_\_\_\_\_

Αριθ.

Διεκπ. \_\_\_\_\_

Από τα επίσημα Πρακτικά της ΡΜΕ', 21 Μαΐου 2008,  
Συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, στην οποία  
ψηφίστηκε το παρακάτω σχέδιο νόμου:

***Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς και  
αντικατάσταση συναφών διατάξεων του Ποινικού Κώδικα***

**Άρθρο πρώτο**

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη στις 31 Οκτωβρίου 2003, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην αγγλική και γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

### **Άρθρο δεύτερο**

1. Τα άρθρα 159, 235, 236 και 237 του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985 ΦΕΚ 106 Α΄) αντικαθίστανται ως εξής:

#### «Άρθρο 159 Δωροδοκία

1. Όποιος σχετικά με κάποια εκλογή ή ψηφοφορία που διενεργείται από τη Βουλή ή κάποια επιτροπή της ή από νομαρχιακό, δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο τοπικής αυτοδιοίκησης ή επιτροπή κάποιου από αυτά, προτείνει, παρέχει ή υπόσχεται σε βουλευτή ή σε σύμβουλο των παραπάνω συμβουλίων ή σε μέλος των επιτροπών αυτών δώρα ή οποιαδήποτε άλλα ωφελήματα που δεν του οφείλονται ως αντάλλαγμα για να μην λάβουν μέρος στην εκλογή ή στην ψηφοφορία ή για να ψηφίσουν με ορισμένο τρόπο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρούνται οι βουλευτές ή οι σύμβουλοι ή τα μέλη επιτροπών που σχετικά με κάποια από τις εκλογές ή ψηφοφορίες της παρ. 1 αυτού του άρθρου δέχονται την παροχή ή υπόσχεση δώρων ή άλλων ωφελημάτων που δεν τους οφείλονται ή απαιτούν τέτοια ως αντάλλαγμα για να μην λάβουν μέρος στην εκλογή ή ψηφοφορία ή για να ψηφίσουν με ορισμένο τρόπο.

3. Επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών στον υπαίτιο των πράξεων των παραγράφων 1 και 2, αν η αξία των δώρων, ωφελημάτων ή ανταλλαγμάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ..»

#### «Άρθρο 235 Παθητική δωροδοκία

1. Υπάλληλος, ο οποίος, κατά παράβαση των καθηκόντων του ζητεί ή λαμβάνει, άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, για τον εαυτό του ή για τρίτο, ωφελήματα οποιασδήποτε φύσης ή δέχεται υπόσχεση τούτων, για ενέργεια ή παράλειψή του μελλοντική ή ήδη τελειωμένη, που ανάγεται στα καθήκοντά του ή αντίκειται σε αυτά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η αξία των ωφελημάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.»

#### «Άρθρο 236 Ενεργητική δωροδοκία

1. Όποιος υπόσχεται ή παρέχει σε υπάλληλο, άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, οποιασδήποτε φύσης ωφελήματα για τον εαυτό του ή για τρίτο, για ενέργεια ή παράλειψή του μελλοντική ή ήδη τελειωμένη, που ανάγεται στα καθήκοντά του ή αντίκειται σε αυτά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η αξία των ωφελημάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

3. Η πράξη μένει ατιμώρητη, αν αυτός με δική του θέληση και πριν εξετασθεί οπωσδήποτε για την πράξη την αναγγείλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο ή άλλη αρμόδια αρχή, εγχειρίζοντας έγγραφη αναφορά ή προφορικά οπότε συντάσσεται σχετική έκθεση. Στην περίπτωση αυτή το δώρο ή τα ωφελήματα που τυχόν κατασχέθηκαν ή έχουν παραδοθεί στον ανακριτή αποδίδονται σε αυτόν που το έδωσε και δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή η διάταξη του άρθρου 238.»

δώρο ή τα ωφελήματα που τυχόν κατασχέθηκαν ή έχουν παραδοθεί στον ανακριτή αποδίδονται σε αυτόν που το έδωσε και δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή η διάταξη του άρθρου 238.»

#### «Άρθρο 237 Δωροδοκία δικαστή

1. Εκείνος που καλείται κατά το νόμο να εκτελέσει δικαστικά καθήκοντα ή ο διαιτητής, αν απαιτήσουν ή δεχθούν δώρα ή άλλα ωφελήματα που δεν δικαιούνται ή την υπόσχεση ότι θα τα λάβουν με το σκοπό να διεξαχθεί ή να κριθεί μια υπόθεση που τους έχει ανατεθεί υπέρ ή εναντίον κάποιου, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η αξία των δώρων ή ωφελημάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

3. Όποιος για το σκοπό που αναφέρθηκε προσφέρει, υπόσχεται, διαμεσολαβεί ή δίνει τέτοια δώρα ή ωφελήματα σε κάποιο από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 ή σε οικείο τους, τιμωρείται: α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, β) με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών αν η αξία των δώρων ή ωφελημάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ.

4. Η πράξη της προηγούμενης παραγράφου μένει ατιμώρητη, αν αυτός με δική του θέληση και πριν εξετασθεί οπωσδήποτε για την πράξη την αναγγείλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο ή άλλη αρμόδια αρχή, εγχειρίζοντας έγγραφη αναφορά ή προφορικά οπότε συντάσσεται σχετική έκθεση. Στην περίπτωση αυτή το δώρο ή τα ωφελήματα που τυχόν κατασχέθηκαν ή έχουν παραδοθεί στον ανακριτή αποδίδονται σε αυτόν που το έδωσε και δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή η διάταξη του άρθρου 238.»

2. Το άρθρο τέταρτο του ν. 3560/2007 (ΦΕΚ 103 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο τέταρτο Δωροδοκία μελών αλλοδαπών δημόσιων συνελεύσεων

Οι διατάξεις του άρθρου 159 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των:

α) πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς οποιοδήποτε πρόσωπο που είναι μέλος δημόσιας συνέλευσης που ασκεί νομοθετικές ή διοικητικές εξουσίες δηλαδή μέλος της Βουλής ή Επιτροπής της ή οποιουδήποτε Συμβουλίου Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε κάθε άλλο κράτος μέρος της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο και

β) πράξεων ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας από και προς μέλη κοινοβουλευτικών συνελεύσεων διεθνών ή υπερεθνικών οργανισμών, στους οποίους η Ελληνική Δημοκρατία είναι μέλος.»

3. Το άρθρο δεύτερο του ν. 2656/1998 (ΦΕΚ 265 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο δεύτερο Δωροδοκία αλλοδαπού δημόσιου λειτουργού

1. Όποιος, κατά την άσκηση διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και με σκοπό να αποκτήσει ή να διατηρήσει αθέμιτο επιχειρηματικό ή άλλο, μη οφειλόμενο, πλεονέκτημα, χρηματικό ή μη, προσφέρει, υπόσχεται

δίνει, ο ίδιος ή μέσω τρίτου, δώρα ή άλλα μη οφειλόμενα ανταλλάγματα, σε αλλοδαπό δημόσιο λειτουργό, κατά την έννοια της σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α. που κυρώνεται με το άρθρο πρώτο του νόμου αυτού, υπέρ αυτού ή τρίτου, προκειμένου αυτός να προβεί σε ενέργεια ή παράλειψη που ανάγεται στην υπηρεσία του ή αντίκειται στα καθήκοντά του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η αξία των δώρων ή των ανταλλαγμάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

3. Τα δοθέντα δώρα ή η αξία τους, καθώς επίσης και τα προϊόντα του εγκλήματος, που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, ή η αξία τους, δημεύονται.

4. Το άρθρο 30 παρ. 2 του ΚΠΔ δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές.»

4. Το άρθρο τρίτο του ν. 2803/2000 (ΦΕΚ 48 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

**«Άρθρο τρίτο  
Δωροδοκία**

1. Οι υπαίτιοι των πράξεων της παθητικής και ενεργητικής δωροδοκίας υπαλλήλου, που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 3 του από 27.9.1996 Πρωτοκόλλου της Σύμβασης για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κυρώνεται με το νόμο αυτόν, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών τιμωρούνται αν η αξία των δώρων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ.

3. Στις περιπτώσεις αυτές το δικαστήριο διατάσσει τη δημευση των δώρων που δόθηκαν ή της αξίας τους.»

5. Η διάταξη του άρθρου πέμπτου του ν. 3560/2007 (ΦΕΚ 103 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

**«Άρθρο πέμπτο  
Ενεργητική και παθητική δωροδοκία  
στον ιδιωτικό τομέα**

1. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους τιμωρείται όποιος με πρόθεση, κατά την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, υπόσχεται, προσφέρει ή παρέχει, άμεσα ή έμμεσα, οποιοδήποτε μη οφειλόμενο πλεονέκτημα ή ανταλλαγμα σε οποιοδήποτε πρόσωπο έχει διευθυντική θέση ή εργάζεται με οποιαδήποτε ιδιότητα σε φορείς του ιδιωτικού τομέα, για τον ίδιο ή για τρίτον, για ενέργεια ή για παράλειψη κατά παράβαση των καθηκόντων του, όπως αυτά διαγράφονται από το νόμο, τη σύμβαση εργασίας, τους εσωτερικούς κανονισμούς, τις εντολές ή οδηγίες των προϊσταμένων του ή προκύπτουν από τη φύση της θέσης του στην υπηρεσία του εργοδότη. Η πράξη μένει ατιμώρητη, αν συντρέχουν στο πρόσωπο του δράστη οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 236 του Ποινικού Κώδικα και στην περίπτωση αυτή το δώρο ή το ωφέλημα που τυχόν κατασχέθηκε ή έχει παραδοθεί στην αρμόδια αρχή αποδίδεται σε αυτόν που το έδωσε και δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή η διάταξη του άρθρου 238 του Ποινικού Κώδικα. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και κάθε διευθυντής ή εργαζόμενος με οποιαδήποτε ιδιότητα σε φορείς του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος με πρόθεση κατά την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας απαιτεί ή λαμβάνει, άμεσα ή

έμμεσα οποιοδήποτε μη οφειλόμενο αντάλλαγμα για τον ίδιο ή για οποιονδήποτε άλλο ή δέχεται υπόσχεση ενός τέτοιου πλεονεκτήματος ή ανταλλαγματος, για ενέργεια ή παράλειψή του κατά παράβαση των καθηκόντων του.

2. Στον υπαίτιο των πράξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών αν η αξία των πλεονεκτημάτων ή ανταλλαγμάτων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ.

3. Η διάταξη του άρθρου 238 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται και στα αδικήματα του παρόντος άρθρου.»

6. Η διάταξη της παραγράφου 2 του δωδέκατου άρθρου του ν. 3560/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Κατά την ποινική προδικασία για τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου μπορεί να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των καταγγελλόντων τις πράξεις αυτές ή των ουσιωδών μαρτύρων ή των πραγματογνωμόνων ή των θυμάτων ή συγγενών τους ή άλλων προσώπων που συνδέονται στενά με αυτούς, όπου τούτο είναι αναγκαίο, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 9 παράγραφοι 2 έως 4 του ν. 2928/2001.»

7. α) Στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2225/1994 προστίθενται τα εξής : πριν από το άρθρο 168 παρ. 1 «159 παρ. 3», πριν από το άρθρο 264 παρ. β' «235 περ. β', 236 περ. β', 237 περιπτώσεις β' των παραγράφων 1 και 2» και πριν από το άρθρο 374 «342 παρ. 1 και 2, 348, 348Α παρ. 3».

β) Στην ίδια παράγραφο του παραπάνω άρθρου προστίθενται οι εξής περιπτώσεις : «στ' ) το άρθρο δεύτερο παράγραφος 1 περ. β' του ν. 2656/1998», «ζ' ) το άρθρο τρίτο παράγραφος 1 περ. β' του ν. 2803/2000», «η' ) το άρθρο 2 παρ. 1 περ. α' και β' του ν. 2331/1995».

γ) Στην τελευταία φράση της ίδιας παραγράφου του ίδιου άρθρου, μετά τις λέξεις «...Ποινικού Κώδικα.», προστίθεται η φράση : «καθώς επίσης και για τα εγκλήματα των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 342 του ΠΚ και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 348Α του ΠΚ.»

**Άρθρο τρίτο  
Ορολογία**

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι όροι «δημόσιος λειτουργός», «ένος δημόσιος λειτουργός», «λειτουργός δημόσιου διεθνούς οργανισμού», «περιουσία», «προϊόντα εγκλήματος», «πάγωμα» ή «κατάσχεση», «δημευση», «βασικό έγκλημα», «ελεγχόμενη παράδοση» έχουν την έννοια που ορίζεται στο άρθρο 2 της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο.

**Άρθρο τέταρτο  
Δωροδοκία αλλοδαπών δημόσιων λειτουργών,  
λειτουργών διεθνών οργανισμών κ.λπ.**

1. Οι διατάξεις των άρθρων 235, 236, 237 και 238 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς δημόσιους υπαλλήλους, λειτουργούς και δικαστές, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ένορκοι και οι διαιτητές, άλλου κράτους μέρους της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 235, 236 και 238 του Ποινι-

κού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς λειτουργούς ή άλλους υπαλλήλους με οποιαδήποτε συμβατική σχέση, κατά την έννοια των οικείων κανονισμών προσωπικού, κάθε δημόσιου διεθνούς ή υπερεθνικού οργανισμού ή φορέα στον οποίο η Ελληνική Δημοκρατία είναι μέλος, καθώς και σε κάθε πρόσωπο, αποσπασμένο ή όχι, που εκτελεί καθήκοντα που αντιστοιχούν σε αυτά που εκτελούν οι εν λόγω λειτουργοί ή υπάλληλοι.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 237 και 238 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας που αναφέρονται σε πρόσωπα που ασκούν δικαστικά καθήκοντα ή καθήκοντα διαιτητή ή ενόρκου σε διεθνή δικαστήρια, των οποίων η δικαιοδοσία είναι αποδεκτή από την Ελληνική Δημοκρατία. Ως προς τις πράξεις της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς τους λοιπούς αξιωματούχους των εν λόγω διεθνών δικαστηρίων, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 235, 236 και 238 του Ποινικού Κώδικα.

#### **Άρθρο πέμπτο Δωροδοκία μελών δημόσιων συνελεύσεων**

1. Οι διατάξεις του άρθρου 159 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς οποιοδήποτε πρόσωπο που είναι μέλος δημόσιας συνέλευσης που ασκεί νομοθετικές ή διοικητικές εξουσίες, μέλος της Βουλής ή Επιτροπής της ή οποιουδήποτε Συμβουλίου Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε κάθε άλλο κράτος μέρος της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 5 του άρθρου 159 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί πράξεων ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας από και προς μέλη κοινοβουλευτικών συνελεύσεων διεθνών ή υπερεθνικών οργανισμών, στους οποίους η Ελληνική Δημοκρατία είναι μέλος.

#### **Άρθρο έκτο Νομιμοποίηση εσόδων από αδικήματα διαφθοράς**

Μετά το εδάφιο ιστιστό του στοιχ. α' του ν. 2331/1995, όπως έχει τροποποιηθεί με την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3424/2005 (ΦΕΚ 305 Α') προστίθεται εδάφιο ΙΖΙΖ', το οποίο έχει ως εξής:

«ΙΖΙΖ'. Τα προβλεπόμενα και τιμωρούμενα από τις διατάξεις των άρθρων τέταρτου, πέμπτου και όγδοου του νόμου, με τον οποίο κυρώνεται η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη στις 31 Οκτωβρίου 2003.»

#### **Άρθρο έθδομο Μέτρα για τη διευκόλυνση της συλλογής των αποδείξεων και για την προστασία συνεργατών δικαιοσύνης και μαρτύρων**

1. Κατά την ποινική προδικασία για τις πράξεις που προβλέπονται από την κυρούμενη με τον παρόντα νόμο Σύμβαση μπορεί να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των καταγγελλόντων τις πράξεις αυτές ή των

ουσιωδών μαρτύρων ή των πραγματογνωμόνων ή των θυμάτων ή συγγενών τους ή άλλων προσώπων που συνδέονται στενά με αυτούς, όπου τούτο είναι αναγκαίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφοι 2 ως 4 του ν. 2928/2001.

2. Για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 235, 236 και 237 του Ποινικού Κώδικα και στα άρθρα τέταρτο, πέμπτο και έκτο του παρόντος νόμου εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του άρθρου 253Α παράγραφος 1 περιπτώσεις γ', δ', ε' και παράγραφοι 2 και 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

#### **Άρθρο όγδοο Ευθύνη νομικών προσώπων**

Το άρθρο δέκατο του ν. 3560/2007 (ΦΕΚ 103 Α') εφαρμόζεται και σε σχέση με πράξεις που προβλέπονται από την κυρούμενη με τον παρόντα νόμο Σύμβαση και τελούνται σε οποιοδήποτε κράτος μέρος.

#### **Άρθρο ένατο Ειδικές ανακριτικές αρχές**

Στα αδικήματα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο οι ανακριτικές πράξεις διεξάγονται από τα αρμόδια όργανα της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων. Παράλληλα διατηρείται και η αρμοδιότητα των κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας οργάνων.

#### **Άρθρο δέκατο Δικαιοδοσία - Αυτεπάγγελτη δίωξη**

1. Τα ελληνικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία να εκδικάζουν αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 42, σε συνδυασμό με τα άρθρα 23 παράγραφος 1 (α) (i) ή (β) (i) (ii) της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο.

2. Τα προβλεπόμενα από τον παρόντα νόμο αδικήματα διώκονται αυτεπαγγέλτως, οπουδήποτε και αν τελέστηκαν.

#### **Άρθρο ενδέκατο Δηλώσεις της Ελληνικής Δημοκρατίας κατά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης της Σύμβασης**

1. Η Ελληνική Δημοκρατία δηλώνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 3 της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο, δεν δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου της Σύμβασης.

2. Η Ελληνική Δημοκρατία δηλώνει ότι αρμόδια Κεντρική Αρχή στην οποία απευθύνονται αιτήσεις που γίνονται σύμφωνα με το κεφάλαιο IV της Σύμβασης είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης και κάθε σχετικό αίτημα, καθώς και τα συνοδευτικά του έγγραφα πρέπει να είναι μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα.

#### **Άρθρο δωδέκατο**

1. Το άρθρο 57 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

#### **«Άρθρο 57**

1. Η εξαίρεση προτείνεται από τον διάδικτο πέντε ημέρες πριν από τη συζήτηση στο ακροατήριο, ενώ αργότερα έως ότου περατωθεί η συζήτηση στο ακροατήριο, μόνο αν πι-

Θανολογείται ότι η περίπτωση ή οι λόγοι της εξαίρεσης προέκυψαν ή έγιναν γνωστοί στον διάδικο μετά την πάροδο της πενθήμερης προθεσμίας. Στην τελευταία περίπτωση, αν η εξαίρεση γίνει δεκτή, μπορούν, ύστερα από αίτηση, να κηρυχθούν άκυρες οι πράξεις της διαδικασίας στις οποίες είχε συμπράξει εκείνος του οποίου ζητείται η εξαίρεση.

2. Δεν επιτρέπεται αίτηση εξαίρεσης: α) όλων των μελών του δικαστηρίου, στο οποίο υπηρετούν πράγματι περισσότεροι από πέντε δικαστές, β) μελών του δικαστηρίου ή του γραμματέα του δικαστηρίου, το οποίο αποφασίζει για την αίτηση εξαίρεσης κατά το άρθρο 54, γ) περισσοτέρων των οκτώ δικαστών για κάθε δικαστήριο στο οποίο υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον δώδεκα δικαστές, δ) περισσοτέρων των τεσσάρων δικαστών για κάθε δικαστήριο, στο οποίο υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον επτά δικαστές και περισσοτέρων των δύο όταν υπηρετούν πράγματι λιγότεροι από επτά δικαστές, ε) μελών του δικαστηρίου, το οποίο αποφασίζει για την παραπομπή της αίτησης εξαίρεσης από δικαστήριο σε δικαστήριο κατά το άρθρο 50.

3. Αίτηση εξαίρεσης, η οποία υποβάλλεται παρά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, είναι απαρά-

δεκτη και απορρίπτεται από το ίδιο το δικαστήριο, του οποίου ζητείται η εξαίρεση μελών του. Η αίτηση αυτή δεν αποτελεί λόγο αποχής από την άσκηση των καθηκόντων τους για τα πρόσωπα των οποίων ζητείται η εξαίρεση.»

2. Το άρθρο 49 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 49

Την παραπομπή έχει δικαίωμα να ζητήσει οποιοσδήποτε διάδικος και αυτεπαγγέλτως ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του συμβουλίου διεύθυνσης του δικαστηρίου εφαρμόζοντας αναλόγως τις διατάξεις του άρθρου 307, στις περιπτώσεις 1 και 2 του άρθρου 48 και μόνον ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου στην περίπτωση 3 του ίδιου άρθρου.»

3. Η περίπτωση 1 του άρθρου 48 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. αν από ένα δικαστήριο εξαιρεθούν τόσοι δικαστές, ώστε οι υπόλοιποι να μην αρκούν για τη νόμιμη συγκρότηση του δικαστηρίου.»

**Άρθρο δέκατο τρίτο**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 68 αυτής.

Αθήνα,

2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΙΟΥΦΑΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΕΛΕΝΗ - ΦΟΙΒΗ ΧΛΙΜΙΝΤΖΑ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ